

Gaia-X tunnissa 24.6.2020

- 15:00 Aloitus, agenda ja käytännöt, Eeva Viinikka, Spinverse
- 15:05 Avauspuheenvuoro, Riikka Heikinheimo, EK
- 15:15 GAIA-X, tausta ja toimenpiteet, Tuomo Tuikka, VTT
- 15:30 Suomeen EU-yhteensopiva ratkaisu? Olli-Pekka Rissanen, VM
- 15:40 Mentimeter-digikeskustelu, Eeva Viinikka
- 15:55 Yhteenveto ja jatkotoimet, Petri Räsänen, TEM
- 16:00 Tilaisuus päättyy

Tilaisuuden järjestävät Business Finland, Elinkeinoelämän keskusliitto, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö ja VTT.

Käytännön toteutuksesta

Kaikki muut paitsi puhuja pitävät mikin suljettuna!

Kuulijat voivat kommentoida esityksiä ja esittää kysymyksiä Chat-toiminnolla. Puhuja vastaa Chatilla oman esityksensä jälkeen.

Tilaisuuden lopuksi keskustellaan Mentimeter-työkalulla: www.menti.com, koodi 91 83 98

Jos haluat jatkaa keskustelua tilaisuuden jälkeen, ota yhteyttä:

- **VTT: Tuomo Tuikka, Gaia-x@vtt.fi**
- **Business Finland: Manu Setälä, manu.setala@businessfinland.fi**

Mitä pikadigiloikka Suomelle merkitsi?

Riikka Heikinheimo

Johtaja, EK

Riikka.Heikinheimo@ek.fi

Twitter: RHeikinheimo

LinkedIn

24.6.2020

COVID-19 ja digi

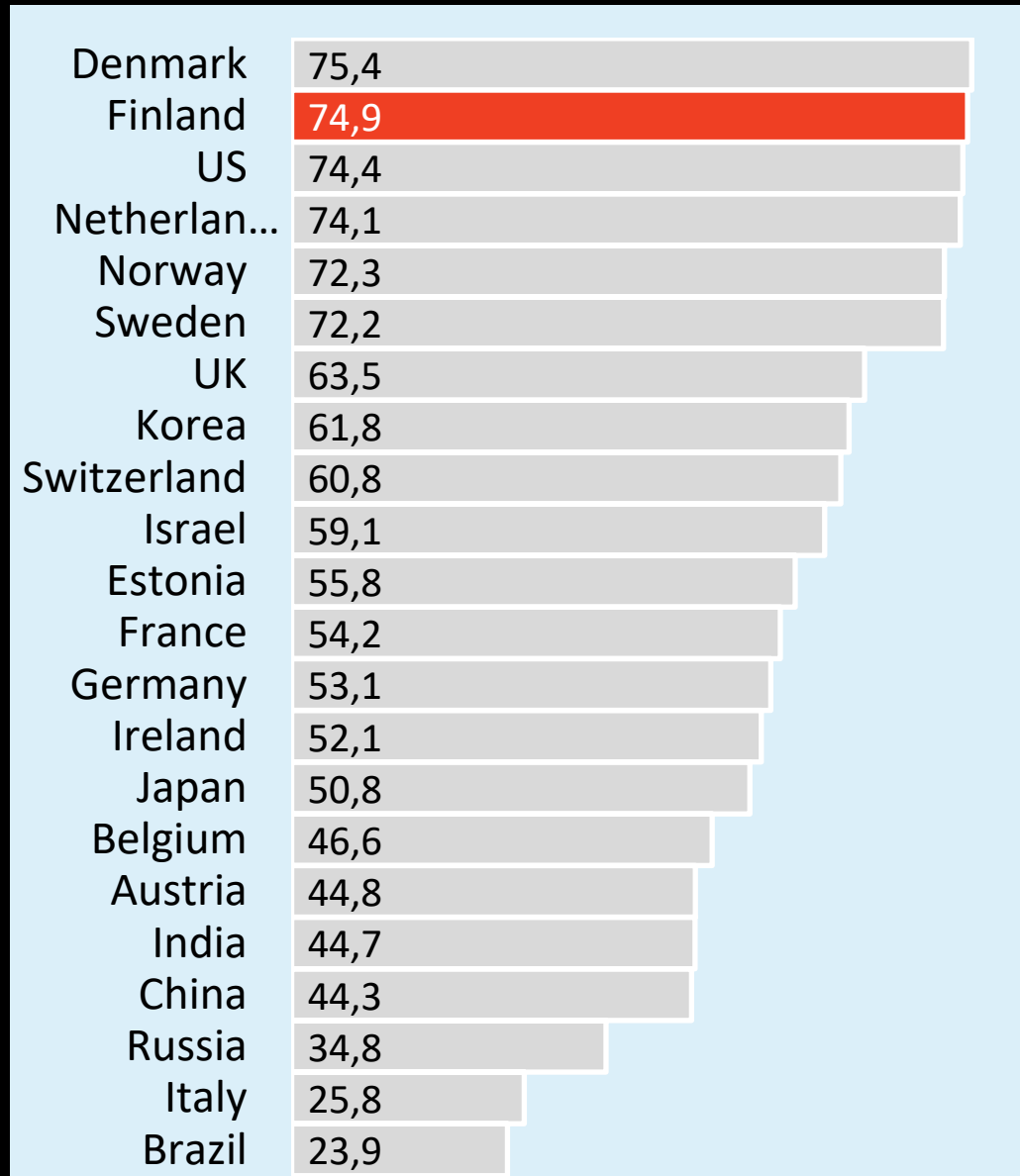
- Digitalisaation merkitys korostui
- EK:n EXIT projekti (pj Mikko Helander)
- Mitä juuri nyt pitää tehdä?
- EK Digiloikka
 - Aggressiivinen kehittäminen
 - Kyvykkyyttä saatavilla
 - Ylivertainen digitaalinen asiakaskokemus
 - Yhteistyö Business Finlandin kanssa
- EK COVID-19 Digital Gamechangers Task force
 - Recovery paketit
 - Digital Way of Working
 - Budjettiriihivaiheen vaikuttaminen

Executive Summary

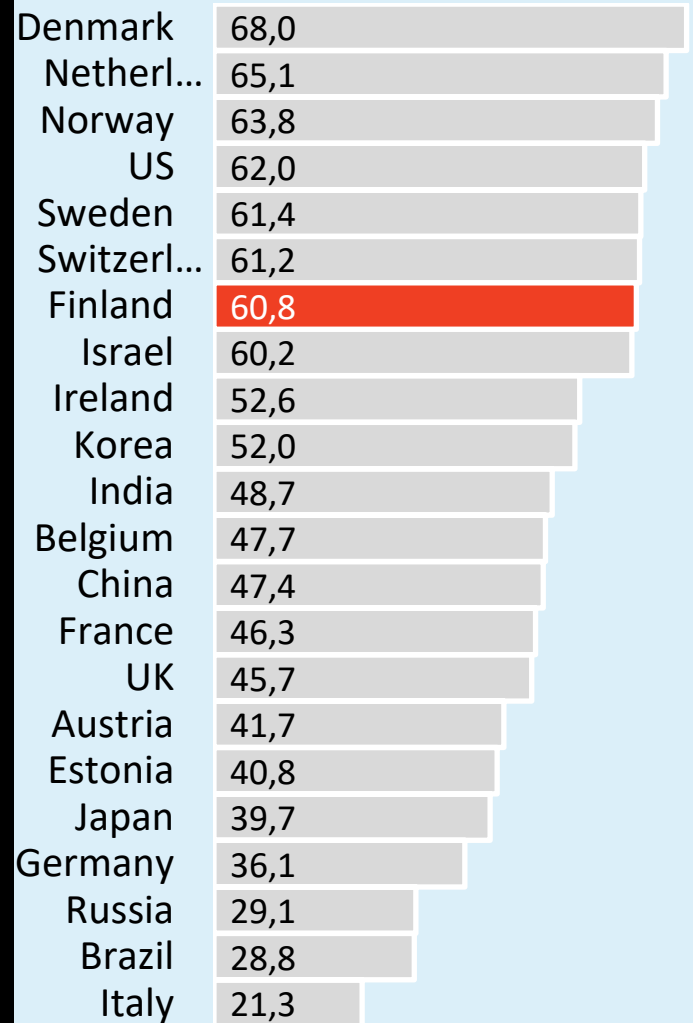
Overall Ranking

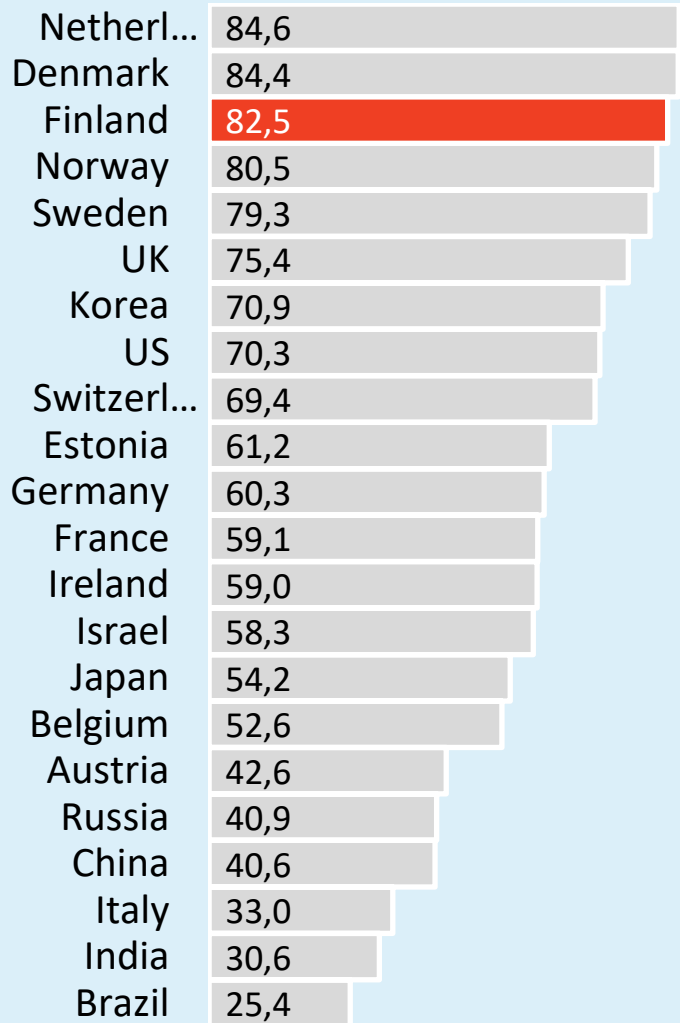

Sectors

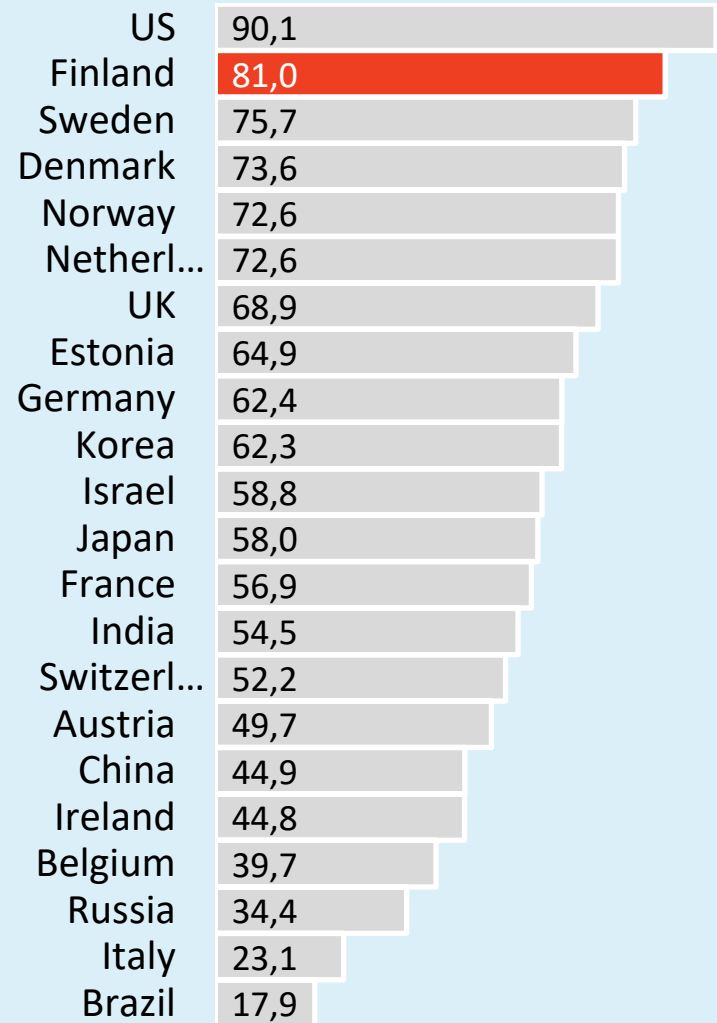
Corporate Sector

Civic Sector

Public Sector

Kansainvälisten yritysjohtajien kokemukset Suomen COVID-19 kriisin hallinnasta

EK:n kysely ulkomaisille, Suomessa asuville 200:lle yritysjohtajalle

Kesäkuu 2020

1. Miten arvioisit Suomen tapaa hoitaa COVID-19 kriisiä kansainvälisenä yritysjohtajana?

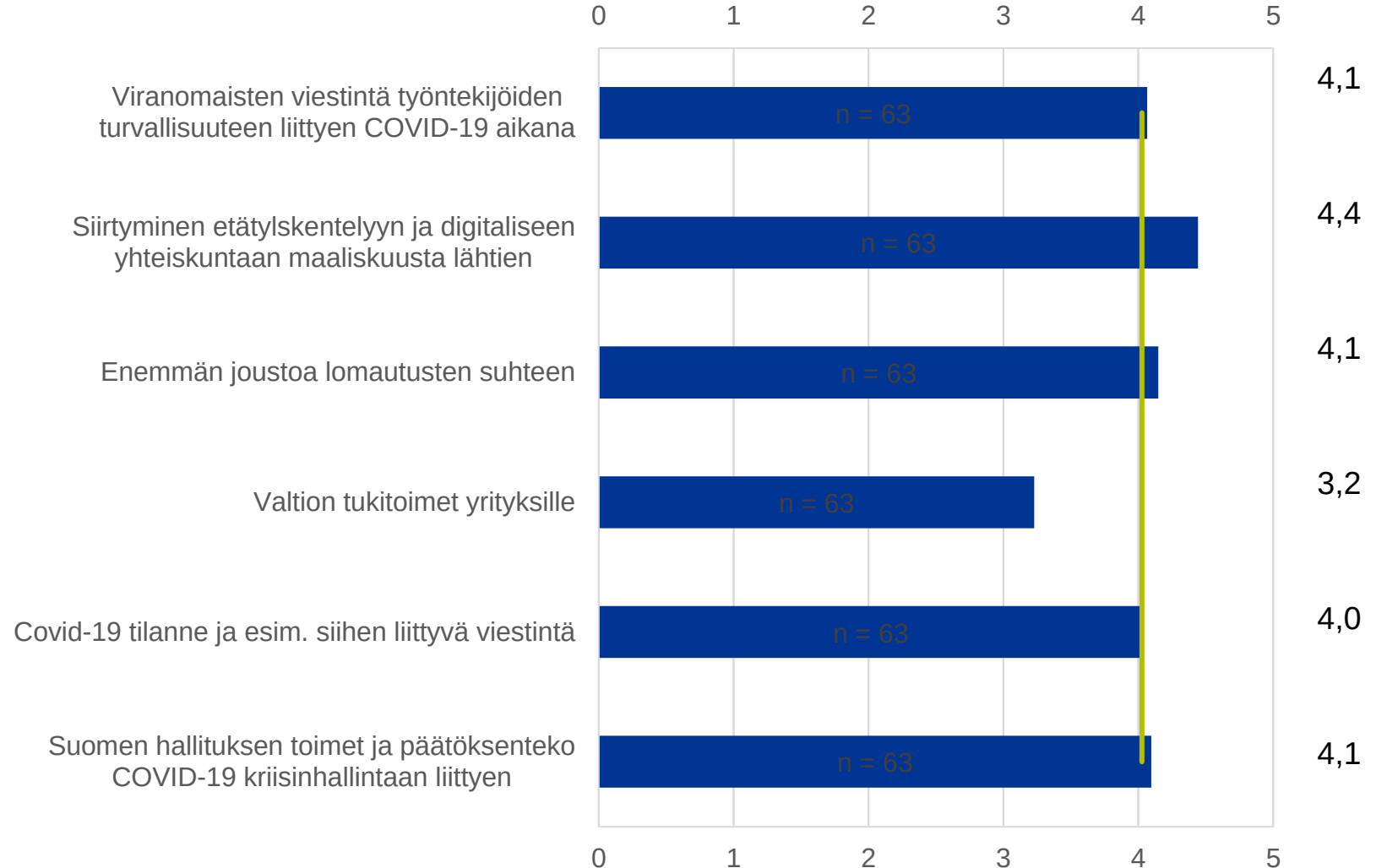

Asteikko: 1 = erittäin huonosti --- 5= erittäin hyvin

Vastaajia: 63

Keskiarvo

- Suomen toimenpiteet koronakriisin hallitsemiseksi saavat valtaosin kiitosta kansainvälisiltä yritysjohtajilta
- Voimakkain kritiikki kohdistuu yrityksiin kohdistuviin tukitoimenpiteisiin, jotka koettiin paikoin riittämättöminä.

Avoimen palautteen pääviestit

Mikä mietityttää?

Suomen etäinen sijainti

Yritysten kyky uudistaa liiketoimintamalliaan

Mitä pikadigiloikka Suomelle merkitsi?

- Vauhti kiihtyy – pallot ilmassa
- Osaaminen = koulutus ja kokemus
- Innovaatiotoiminta - megatrendit
 - Digitalisaatio
 - Ilmastonmuutoksen torjunta
 - EU ja kv-suunnat
 - GAIA-X?

#kasvumaksaavelan

GAIA-X tunnissa

- aloite, taustoja, toimenpiteitä

Tuomo Tuikka
(tuomo.tuikka@vtt.fi)

Tutkimuspäällikkö
VTT

24.6.2020

GAIA-X aloite

- Saksan ja Ranskan käynnistämä yhteistyöhanke Eurooppalaisen datan jakamisen infrastruktuurin synnyttämiseksi
- Aloite julkaistiin lokakuussa 2019
- Tuloksena syntyy Eurooppalainen luotettava hajautettu pilviratkaisu
 - Toiminnalle määritellään säännöt
 - Perustuu olemassa oleviin sekä kansainvälisten palveluntarjoajien ratkaisuihin
 - Pilveen kuuluvat myös reunakomponentit
 - Datan käyttöön liittyvä määräämisoikeus eli suvereniteetti on datan omistajalla
- BMWi* on Saksassa keskeisessä roolissa ohjaamassa toimintaa
- 4.6 julkistettiin Belgian lakien alainen GAIA-X AISBL entiteetti hallinnoimaan GAIA-X:n kehitystä.
- Nopeassa tahdissa aloite on kerännyt 300+ yritystä ja toimijaa
- Muita maita kutsutaan nyt mukaan**

*Bundesministerium für
Wirtschaft und Energie

** White paper: "Franco-
German Position on GAIA-X"

<http://datainfrastructure.eu>

GAIA-X:n kehittymiseen vaikuttavia tekijöitä

- Useamman vuoden kestänyt valmistelutyö kiteytyi Eurooppalaisen datastrategian julkistukseen helmikuussa 2020
- Dataan liittyvä Eurooppalainen suvereniteetti havaittu tärkeäksi varsinkin tuotteiden valmistukseen liittyen
- Tekninen kehityspolku näyttää johtavan datainfrastruktuuriin
 - Dataa ajatellaan syntyvän hajautetusti suuria määriä
 - Reunalaskenta
 - Laskenta tapahtuu datan syntysijoilla eli enenevässä määrin pilven reunassa lähellä tuotantoprosesseja.
 - Hajautetun datan hallinnan menetelmiä on kehitetty jo pitkään

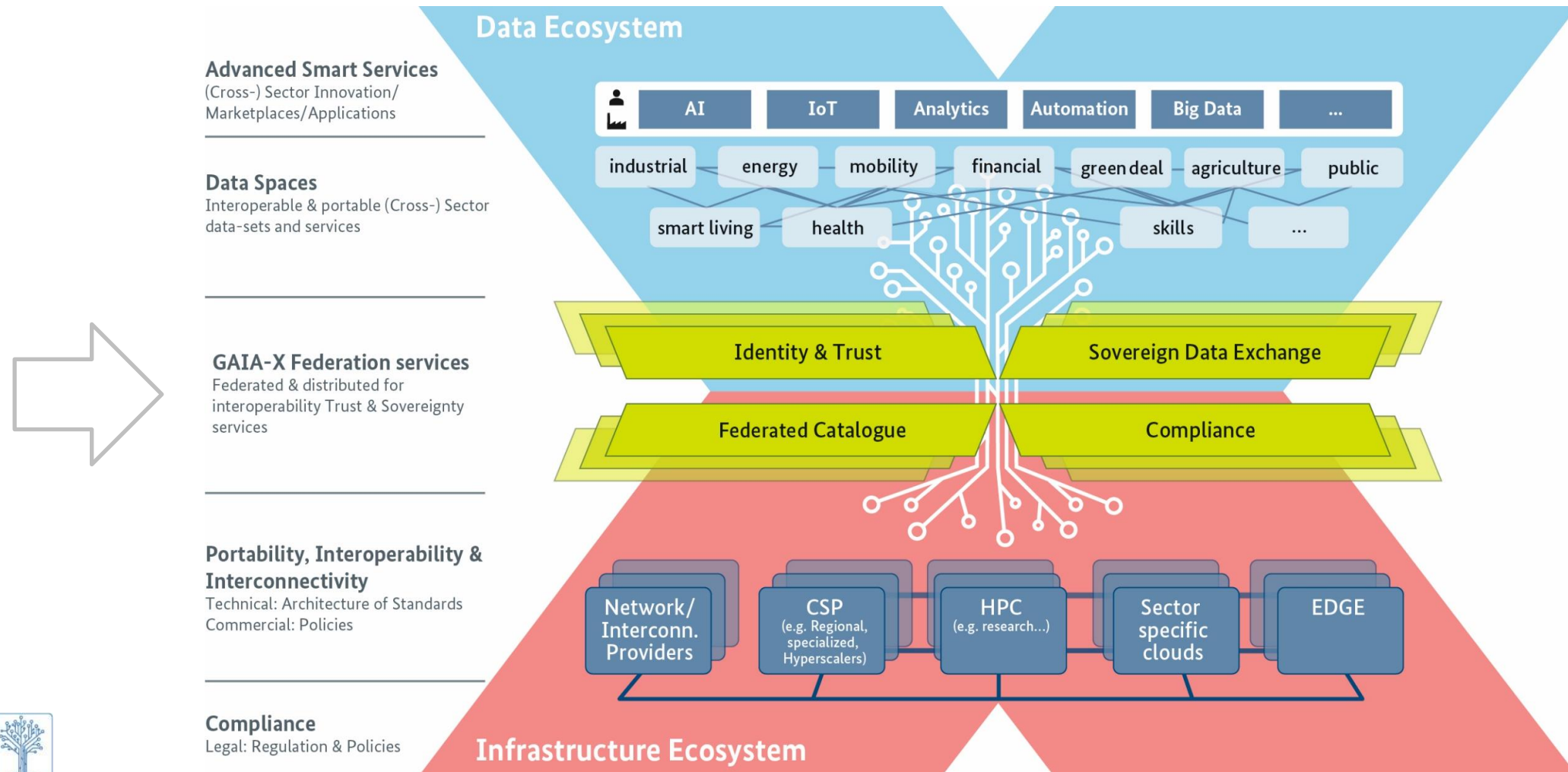

Arvolupaus

- Avaamalla sopivissa määrin eri toimijoiden dataa voidaan synnyttää uudenlainen datasta nouseva luotettava palveluiden ekosysteemi
- Standardi, teknisesti yhteentoimiva kokonaisuus, jossa palvelutarjontaa voidaan rakentaa luottamuksellisella tavalla.
- Suunnittelun kohteina esimerkiksi 'älykäs valmistus', 'logistiikka', 'liikennejärjestelmät' tai monen toimialasektorin yli toimivat palveluratkaisut. Yhdistelmänä voi olla esimerkiksi energia, kiinteistöt, liikkuminen

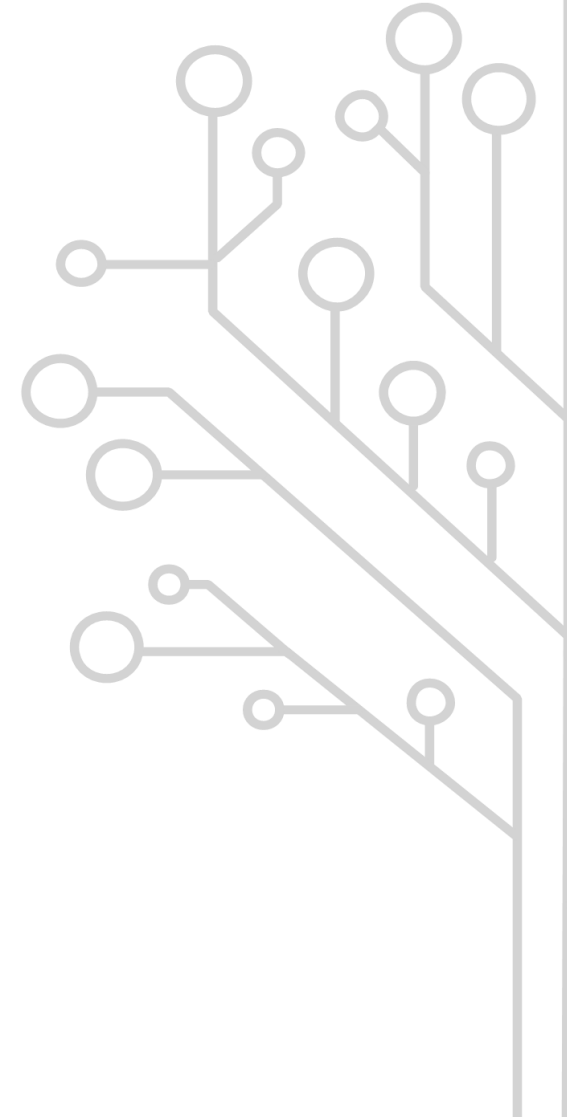

GAIA-X ylätason konsepti - GAIA-X tarjoaa käyttäjälle ystävällisen ja yhtenäisen ekosysteemin digitaalisten palveluiden ja datan hyödyntämiseen

GAIA-X Foundation on koordinoiva organisaatio

- Euroopan tasolla ja nähtävästi globaalisti koordinoiva organisaatio hajautetun datan jakamisen infrastruktuurin synnyttämiseksi.
- 11 Saksalaista ja 11 Ranskalaista organisaatiota ovat perustajajäseniä
 - Esimerkiksi Fraunhofer (DE), Institute Mines Telecom IMT (F), International Data Spaces Association – IDSA (DE)
- Toiminnan taloudellinen, ja tekninen perusta sekä järjestäytyminen ovat GAIA-X Foundationin tehtäviä.
- GAIA-X Foundation määrittelee referenssiarkkitehtuurin, standardit, sertifiointin kriteerit ja laadulliset vaatimukset.
- On riippumaton toimija ja keskeinen Eurooppalaisen ekosysteemin solmukohta.
- Toiminnassa vuoden lopussa, jäsenyydestä kiinnostuneet voivat jo nyt lähettää viestin: contact@data-infrastructure.eu

PREGAIA – valmisteleva hanke

- On tärkeää nyt saada suomalainen yrityskehitys havaitsemaan mitä GAIA-X kehitys voisi tarkoittaa:
 - Ymmärtää miten tämä kehitys vaikuttaa liiketoimintaan
 - Onko tarvetta olla mukana ja vaikuttaa määrittelyyn sekä löytää oma rooli GAIA-X yhteisössä?
 - Miten adaptoidutaan tuleviin ratkaisuihin?
- PREGAIA on VTT:n koordinoima valmisteleva hanke ensisijassa GAIA-X määrittelytyöhön osallistumiseen
- PREGAIA:n tuloksena syntyy varsinainen hanke GAIA-X osallistumiseen, ja samalla tunnustellaan myös millainen ryhmä Suomelle tärkeitä ekosysteemihankkeita voisi syntyä
- Olemme VTT:llä yhtä aikaa suunnittelemassa osallistumistamme tulevaan Digital Europe Programme tutkimusohjelmaan.
 - Digital Europe Programme investoinnit tulevat olemaan 4-6 mrd Euroa ensi vuodesta lähtien – datan jakamisen ekosysteemit merkittävässä roolissa.

Yhteydenotot: Gaia-x@vtt.fi

Viitteet linkkeinä

- [Aloite, joka julkaistiin lokakuussa 2019](#)
- [GAIA-X aineisto julkaistu 4.6.2020](#)
- [Teknisen arkkitehtuurin kuvaus](#)
- [GAIA-X Gitlabissa](#)
- [Tivi-artikkeli 'GAIA-X, miksi Europilvi?'](#)
- [GAIA-X for Finland](#)

bey⁰nd

the obvious

Tuomo Tuikka
tuomo.tuikka@vtt.fi

Suomeen EU-yhteensopiva ratkaisu?

Olli-Pekka Rissanen, johtava asiantuntija, Olli-Pekka.Rissanen@vm.fi

24.6.2020

GAIA-X tunnissa

” Onko GAIA-X lintu vai kala?

*) Oma vastaukseni on: Kyllä.

GAIA-X on ainutlaatuinen, hyvin valmisteltu, sitoutettu, taktisesti hyvä liike, mielenkiintoinen...

Mutta onko se voittaja? Meidän täytyy tehdä päätös lähdemmekö mukaan valtiona ja miten?

Näkökulmia Suomen liittymiseen valtiona GAIA-X:ään?

- Kauppapolitiikka
 - Vahvistuuko vai heikkeneekö Euroopan ja sitä myöten Suomen asema?
- Teollisuuspolitiikka
 - Taustalla Saksan ja Ranskan teollisuuspolitiikka
- Miten muut EU-maat tähän reagoivat?
- Mitä mieltä Suomen teollisuus on tästä?
- Miten GAIA-X istuu Suomen varsin edistyneeseen infraan? Tukee tietopolitiikkaa?
 - Olemme Euroopan kärjessä (DESI 2020). Tuleeko GAIA-X jonkun muun tilalle?
- Miten takaamme Suomen edut suurten puristuksessa?

**Aloitetaan lomien jälkeen
valmistelu, yhdessä!**

Keskustelu Mentimeterillä

- Mene osoitteeseen www.menti.com
- Kirjaudu sisään koodilla 91 83 98
- Kommentoi muutamalla sanalla

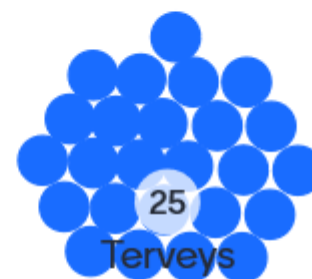

Mitä etuja Gaia-X:stä olisi Suomessa?

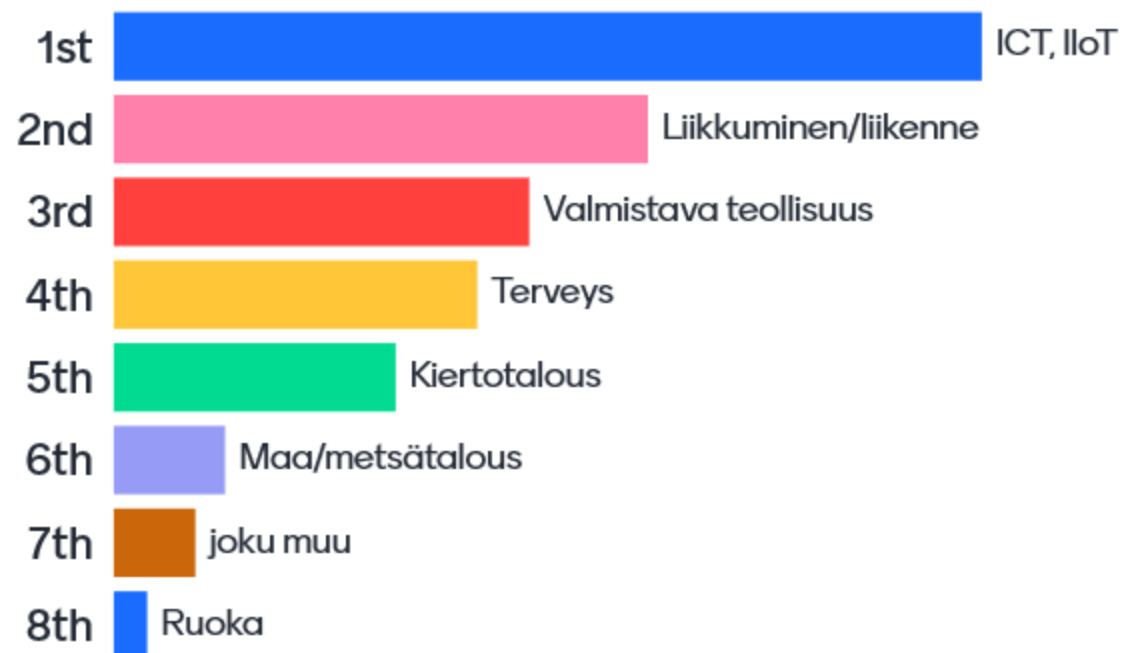
Millä toimialoilla Gaia-X:stä olisi eniten hyötyä?

Mentimeter

Millä toimialoilla päästäisiin todennäköisesti nopeimmin liikkeelle Gaia-X:n hyödyntämisessä?

Mentimeter

Mitä haasteita Gaia-X:n liittyy?

Mitä odotat julkiselta sektorilta Gaia-X:n suhteen?

Suomen toimijoiden rahoitus.

Valtiollinen kannanotto go/no go

Yhteistyötä teollisuuden kanssa ja hallinnonalojen välillä

Avata ovia, koota toimijoita yhteen, aktivoida, rahoittaa mukanaoloa epävarmassa vaiheessa (pientää riskiä)

Julkinen sektori käyttäjäksi

Huolehtia X-Road-yhteensopivuus

Vuoropuhelu teollisuuden kanssa.

Julkinen sektori voi olla aktiivinen seuraaja ja teollisuus on taustalla.

Rahoitusta toimijoille osallistua määrittelytyöhön

Aktiivisuutta ja rohkeutta korostaa suomalaista huippuosaamista isoille toimijoille.

standardisointia

rahoittaa kansallista data-alustaa, jonka voi liittää GaiaX:ään

Ottaa lainsäädännössä huomioon rajat ylittävä datavirta

Poliittinen johtajuus ja ppp yhteistyö

X-Roadin buustaus yksityisille yrityksille.

Tukijona

Tutkimusta tiekartan avuksi

Tehdä vaikutusarvointi ja kustannus-hyöty-analyysi.

aktivoida yrityksiä yhteen

Yhteistyö julkisen ja yksityisen sektorin välillä PPP

Todellista tukea ja apua

Myyntityötä jos elinkeinoelämä halutaan mukaan laajasti

Pitäisi ymmärtää paremmin pitkäaikaiset vaikutukset

Tutkimusta. Avoimuutta. Public-private partnership. Toimintaa yli hallinnollisten rajojen.

Käytännön pilottien nopea mahdollistaminen

Kokoava ja aktiivoiva rooli. Tiedonjako ja Suomen esilletuominen Euroopassa.

Rahoitusta

Data yhteensopivuutta asiointipalveluiden välillä

Muiden pienien maiden aktivointia.

vaatii lisäselvitystä, erityisesti eu:n rooli kokonaisuudessa selkiytettävä

Avoin palaute Gaia-X:n liittyen

toimikaa nyt, "ei vatuloida"

Tämä on ainutlaatuinen ja ajankohtainen mahdollisuus

Mukana GX työpanoissa olleena, paketti aika hajallaan. Meillä olisi oikeasti mahdollisuus vaikuttaa nyt sisältöön. Suomen datatalouden kyvykkyyksiä pitää viedä yhdessä Euroopan suuntaan.

Avoimesti toimivan PPP allianssin muodostaminen, jonka ministeriö fasilitoi

Huolehditaan, että ne, jotka päättävät, myös ymmärtävät asian.

Tiedotus tarpeen. Aktivointi vaikka EU DIH talojen kautta suomessa ja yhteistyömaissa - ovat yritysten iholla.

Aktivoidaan yrityksiä löytämään oma saumansa tässä isossa hankkeessa. Kannattaa nyt tarttua tähän tosissaan.

Gaia-X:n hyötyjen/lisäarvon kuvaaminen konkreettisemmin

Kilpaileeko GAIA-X yksityisten pilvipalvelujen kanssa?

Yhdessä ollaan parempia.

Nopeus on tärkeää. Yritykset etenevät nopealla kellotaajuudella.

Pikaisesti katsottuna GAIA-X yrittää olla kaikkea samaan aikaan.

PPP jossa myös muuta kuin talkoilla tekemistä.

Nopeasti yritysten näkemykset mukaan ja aktiivista roolia toimijoillemme! Rohkeasti mukaan!

Iso ja kompleksinen järjestelmä - onko liian kunnianhimoinen vai pystytäänkö ohjaamaan oikeaan suuntaan? Suomella on tasta jo kokemusta!

Tarvitaan datatalouden platform eurooppalaisella tasolla

Suomen tulee ottaa tässä aktiivinen rooli!

Miten julkisen sektorin omat datapalvelut aikovat hyödyntää gaiaxä?

Määritellään selkeä yhteinen tavoite, kootaan porukka kasaan, varmistetaan rahoitusta osallistua kehtystyöhön, oikeat use caset ohjaamassa kehitystyötä (ei pelkkää infraa)

Mietitään heti sovelluksia ja palveluita ja miten tehdään liiketoimintaa

Yrityksiä kuultava

Markkinaehtoisuuden on oltava johtava periaate, valtiojohtoisuudella ei globaalia teknologiakisaa voiteta.

Tarvitaan pohjoismainen kanta tähän, ei yksi pieni maa voi vaikuttaa tarpeeksi

Vaikeinta saada aikaan monen toimijan suunniteltu rakenne vs. orgaaninen (USA) ja vs. yksinvalta (Kiina).

Yhteenveto ja jatkotoimet

Petri Räsänen, TEM

Kiitos! Ota yhteyttä

Gaia-x@vtt.fi

Manu.Setala@businessfinland.fi

Riikka.Heikinheimo@EK.fi

Tuomo.Tuikka@VTT.fi

Olli-Pekka.Rissanen@vm.fi

Petri.Rasanen@tem.fi

Eeva.Viinikka@Spinverse.com

Tilaisuuden järjestävät Business Finland, Elinkeinoelämän keskusliitto, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö ja VTT.